فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِۦٓ إِلَّآ أَن قَالُوٓا۟ أَخْرِجُوٓا۟ ءَالَ لُوطٍ مِّن قَرْيَتِكُمْ

پس پاسخ قومش فقط این سخن بود: «خاندان لوط را از شهرتان بیرون کنید؛ زیرا آنان، مردمی هستند که پاک‌دامنی می‌ورزند.» ۵۶ پس از

إِنَّهُمْ أُنَاسٌ يَتَطَهَّرُونَ ﴿٥٦﴾ فَأَنجَيْنَٰهُ وَأَهْلَهُۥٓ إِلَّا ٱمْرَأَتَهُۥ قَدَّرْنَٰهَا مِنَ

آن، او و خانواده‌اش را نجات دادیم؛ مگر همسرش را که از باقی‌ماندگان (در عذاب) قرار دادیم. ۵۷ و به‌راستی بر آنان بارانی (بی‌سابقه

ٱلْغَٰبِرِينَ ﴿٥٧﴾ وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِم مَّطَرًا ۖ فَسَآءَ مَطَرُ ٱلْمُنذَرِينَ ﴿٥٨﴾ قُلِ ٱلْحَمْدُ

از سنگ) بارانیدیم، و باران هشدارداده‌شدگان چه بد بود! ۵۸ بگو: سپاس و ستایش، برای خداست، و درودی (فراوان) بر بندگان او که

لِلَّهِ وَسَلَٰمٌ عَلَىٰ عِبَادِهِ ٱلَّذِينَ ٱصْطَفَىٰٓ ۗ ءَآللَّهُ خَيْرٌ أَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٥٩﴾ أَمَّنْ

آنان را برگزید. آیا خدا بهتر است، یا آنچه (با او) شریک می‌کنند؟ ۵۹ آیا (معبودهای آنان بهترند، یا) کسی که آسمان‌ها و زمین را آفرید؟

خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَأَنزَلَ لَكُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً ۖ فَأَنۢبَتْنَا بِهِۦ حَدَآئِقَ

و از آسمان، آبی برایتان فرستاد، و به وسیله‌ی آن، باغ‌هایی خرم و بهجت‌انگیز رویاندیم که محال است شما بتوانید درختانش را برویانید.

ذَاتَ بَهْجَةٍ مَّا كَانَ لَكُمْ أَن تُنۢبِتُوا۟ شَجَرَهَآ ۗ ءَإِلَٰهٌ مَّعَ ٱللَّهِ ۚ بَلْ هُمْ قَوْمٌ

آیا همراه «الله»، خدایی وجود دارد؟ حقیقت این است که آنان، افرادی منحرف هستند. ۶۰ آیا (معبودهای آنان بهترند، یا) کسی که زمین

يَعْدِلُونَ ﴿٦٠﴾ أَمَّن جَعَلَ ٱلْأَرْضَ قَرَارًا وَجَعَلَ خِلَٰلَهَآ أَنْهَٰرًا وَجَعَلَ لَهَا

را قرارگاهی (ثابت و آرام) قرار داد، و در شکاف‌هایش رودهایی نهاد، و برای آن، کوه‌هایی محکم و پابرجا قرار داد، و میان دو دریا(ی

رَوَٰسِىَ وَجَعَلَ بَيْنَ ٱلْبَحْرَيْنِ حَاجِزًا ۗ ءَإِلَٰهٌ مَّعَ ٱللَّهِ ۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

شور و شیرین)، مانعی قرار داد (تا با هم مخلوط نشوند)؟ آیا همراه «الله»، خدایی وجود دارد؟ حقیقت این است که بیشتر آنان

﴿٦١﴾ أَمَّن يُجِيبُ ٱلْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ ٱلسُّوٓءَ وَيَجْعَلُكُمْ

نمی‌دانند. ۶۱ آیا (معبودهای آنان بهترند، یا) آن که (دعای) شخص درمانده را ـ در هنگامی که او را بخواند ـ اجابت می‌کند و بدی‌ها و

خُلَفَآءَ ٱلْأَرْضِ ۗ ءَإِلَٰهٌ مَّعَ ٱللَّهِ ۚ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ ﴿٦٢﴾ أَمَّن

مشکلات را برطرف می‌کند و شما را جانشینان (خود در روی) زمین قرار می‌دهد. آیا همراه «الله»، خدایی وجود دارد؟ اندکی (از شما)

يَهْدِيكُمْ فِى ظُلُمَٰتِ ٱلْبَرِّ وَٱلْبَحْرِ وَمَن يُرْسِلُ ٱلرِّيَٰحَ بُشْرًۢا

پند می‌گیرید. ۶۲ آیا (معبودهای آنان بهترند، یا) آن که در تاریکی‌های خشکی و دریا، راه را به شما نشان می‌دهد، و آن که بادها را

بَيْنَ يَدَىْ رَحْمَتِهِۦٓ ۗ ءَإِلَٰهٌ مَّعَ ٱللَّهِ ۚ تَعَٰلَى ٱللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٣﴾

مژده‌رسان، پیشاپیش (باران) رحمتش می‌فرستد؟ آیا همراه «الله»، خدایی وجود دارد؟ خدا از شرک‌ورزی آنان بسی برتر است. ۶۳

أَمَّن يَبْدَؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَمَن يَرْزُقُكُم مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ ۗ أَإِلَٰهٌ مَّعَ

آیا (معبودهای آنان بهترند، یا) آن که آفرینش را آغاز کرد و دوباره (در قیامت،) آن (آفرینش) را تکرار خواهد کرد و آن که از

اللَّهِ ۚ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿٦٤﴾ قُل لَّا يَعْلَمُ مَن فِي السَّمَاوَاتِ

آسمان و زمین به شما روزی می‌دهد؟ آیا همراه «الله»، خدایی وجود دارد؟ بگو: اگر راست می‌گویید، دلیل خود را بیاورید.٦٤ بگو:

وَالْأَرْضِ الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ ۚ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ ﴿٦٥﴾ بَلِ ادَّارَكَ عِلْمُهُمْ

جز خدا، هیچ کسی در آسمان‌ها و زمین از غیب آگاهی ندارد، و آنان نمی‌دانند (پس از مردن، در) چه زمانی زنده خواهند شد؟٦٥ حقیقت

فِي الْآخِرَةِ ۚ بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ مِّنْهَا ۖ بَلْ هُم مِّنْهَا عَمُونَ ﴿٦٦﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا

این است که دانش آنان در مورد آخرت، (به سبب غرق شدن در ماذیات،) به پایان رسیده است. آری، آنان در مورد قیامت در شکی

أَإِذَا كُنَّا تُرَابًا وَآبَاؤُنَا أَئِنَّا لَمُخْرَجُونَ ﴿٦٧﴾ لَقَدْ وُعِدْنَا هَٰذَا نَحْنُ وَآبَاؤُنَا مِن

(بزرگ) به سر می‌برند؛ آری، آنان از (درک) آن کورند.٦٦ کافران گفتند: «آیا هنگامی که ما و اجداد و نیاکانمان خاک شویم، آیا حقیقتاً ما (از

قَبْلُ إِنْ هَٰذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٦٨﴾ قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ

گورهایمان) بیرون آورده می‌شویم؟ ٦٧ به‌راستی پیشتر (نیز) این (سخنان) به ما و نیاکان‌مان وعده داده شده است. این(ها) فقط

كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ ﴿٦٩﴾ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُن فِي ضَيْقٍ مِّمَّا يَمْكُرُونَ

افسانه‌های پیشینیان است.٦٨ بگو: در زمین سیر و سیاحت کنید، آنگاه ببینید که فرجام گنه‌کاران چگونه بوده است.٦٩ به

﴿٧٠﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا الْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿٧١﴾ قُلْ عَسَىٰ أَن يَكُونَ

سبب (کفر و عناد) آنان اندوهگین مباش و از نیرنگ‌هایشان دل‌تنگ مشو. ٧٠ می‌گویند: «اگر راست می‌گویید، این وعده‌ی (عذاب) کی فرا

رَدِفَ لَكُم بَعْضُ الَّذِي تَسْتَعْجِلُونَ ﴿٧٢﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَٰكِنَّ

می‌رسد؟» ٧١ بگو: چه‌بسا برخی از چیزهایی که می‌خواهید در آن شتاب شود، حقیقتاً در پی شما باشد و (به‌زودی) به شما برسد.٧٢

أَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٧٣﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ

به‌راستی که پروردگار تو به مردم، لطفی (بی‌مانند) دارد؛ ولی بیشتر آنان سپاسگزاری نمی‌کنند.٧٣ و بی‌شک پروردگارت از آنچه سینه‌هایشان

﴿٧٤﴾ وَمَا مِنْ غَائِبَةٍ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿٧٥﴾ إِنَّ

مخفی نگه می‌دارد و آنچه آشکار می‌کنند، آگاه است.٧٤ و هیچ چیز پنهانی در آسمان و زمین وجود ندارد، مگر این‌که در نوشته‌ای

هَٰذَا الْقُرْآنَ يَقُصُّ عَلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ أَكْثَرَ الَّذِي هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٧٦﴾

آشکار (ثبت شده) است.٧٥ این قرآن، بیشتر مواردی را که بنی‌اسرائیل در آن با هم اختلاف دارند، برایشان بازگو می‌کند. ٧٦

وَإِنَّهُۥ لَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٧٧﴾ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُم بِحُكْمِهِۦ ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ

و به‌راستی هدایت و رحمتی (بزرگ) برای مؤمنان است.۷۷ پروردگار تو با حکم خود در میان‌شان قضاوت خواهد کرد، و اوست که شکست‌ناپذیر و داناست.۷۸

الْعَلِيمُ ﴿٧٨﴾ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ۚ إِنَّكَ عَلَى الْحَقِّ الْمُبِينِ ﴿٧٩﴾ إِنَّكَ لَا تُسْمِعُ

بنابراین، بر خدا توکل کن؛ زیرا تو بر حقیقتی آشکار (متکی) هستی.۷۹ تو نمی‌توانی مردگان را شنوا کنی و نمی‌توانی دعوت (خود) را به گوش افراد کر برسانی؛ (آن

الْمَوْتَىٰ وَلَا تُسْمِعُ الصُّمَّ الدُّعَاءَ إِذَا وَلَّوْا مُدْبِرِينَ ﴿٨٠﴾ وَمَا أَنتَ بِهَادِي الْعُمْيِ

هم) هنگامی که (به تو) پشت می‌کنند؛ در حالی که (از حق) روی گردانده‌اند.۸۰ و تو نمی‌توانی افراد کور را هدایت کنی. (و بدین‌وسیله،) از گمراهی دورشان کنی.

عَن ضَلَالَتِهِمْ ۖ إِن تُسْمِعُ إِلَّا مَن يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا فَهُم مُّسْلِمُونَ ﴿٨١﴾ ۞ وَإِذَا

لیع

تو (دعوت خود را) فقط به گوش کسانی می‌رسانی که به آیات و نشانه‌های ما ایمان دارند، و در نتیجه، تسلیم (ما) هستند.۸۱ هنگامی که فرمان (عذاب الهی) بر

وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَابَّةً مِّنَ الْأَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ النَّاسَ كَانُوا

آنان قطعی شود،جنبنده‌ای را از زمین برایشان بیرون می‌آوریم که (در این باره) با آنان سخن می‌گوید که«مردم به آیات و نشانه‌های ما یقین نداشتند.» ۸۲ روزی (را

بِآيَاتِنَا لَا يُوقِنُونَ ﴿٨٢﴾ وَيَوْمَ نَحْشُرُ مِن كُلِّ أُمَّةٍ فَوْجًا مِّمَّن يُكَذِّبُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ

یاد کن) که از هر امّتی، افراد زیادی را از میان کسانی که آیات و نشانه‌های ما را انکار کردند، (خارج کرده و) جمع می‌کنیم، و آنان نگاه داشته می‌شوند تا همه به

يُوزَعُونَ ﴿٨٣﴾ حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوا قَالَ أَكَذَّبْتُم بِآيَاتِي وَلَمْ تُحِيطُوا بِهَا عِلْمًا أَمَّاذَا

هم بپیوندند.۸۳ پس هنگامی که می‌آیند، (خدا) می‌فرماید: «آیا آیات و نشانه‌های مرا انکار کردید؛ در حالی که هیچ احاطه‌ی علمی به آنها نداشتید؟ اصلاً شما (جز

كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨٤﴾ وَوَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِم بِمَا ظَلَمُوا فَهُمْ لَا يَنطِقُونَ ﴿٨٥﴾

انکار) چه کاری می‌کردید؟ ۸۴ (آری،) به سبب ستم‌کاری‌شان، فرمان(عذاب) بر آنان قطعی می‌شود و در نتیجه ج(دیگر) سخن نمی‌گویند. ۸۵ آیا توجه نکرده‌اند که ما

أَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا اللَّيْلَ لِيَسْكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ

شب را پدید آوردیم تا در آن آرامش یابند، و روز را روشنی‌بخش (قرار دادیم)؟ بی‌شک در این (پدیده،) نشانه‌هایی برای افراد باایمان وجود دارد. ۸۶ روزی (را یاد کن)

يُؤْمِنُونَ ﴿٨٦﴾ وَيَوْمَ يُنفَخُ فِي الصُّورِ فَفَزِعَ مَن فِي السَّمَاوَاتِ وَمَن فِي الْأَرْضِ

که در صور دمیده می‌شود، و در پی آن، هر کس که در آسمان‌ها و هر کس که در زمین است، در وحشت فرو می‌رود، مگر کسانی که خدا بخواهد،

إِلَّا مَن شَاءَ اللَّهُ ۚ وَكُلٌّ أَتَوْهُ دَاخِرِينَ ﴿٨٧﴾ وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِيَ

و همگان خوار و ذلیل در پیشگاه او حاضر می‌شوند. ۸۷ و (روز قیامت،) کوه‌ها را مشاهده می‌کنی (و) می‌پنداری که بی‌حرکت‌اند؛ در حالی که مانند حرکت

تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ ۚ صُنْعَ اللَّهِ الَّذِي أَتْقَنَ كُلَّ شَيْءٍ ۚ إِنَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَفْعَلُونَ ﴿٨٨﴾

ابرها در حرکت‌اند. قطعاً خداوند (چنین) آفرید؛ همو که (آفرینش) همه چیز را محکم و استوار قرار داد. (در آن روز،) او از کارهایتان آگاه است. ۸۸

مَن جَآءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُۥ خَيْرٌ مِّنْهَا وَهُم مِّن فَزَعٍ يَوْمَئِذٍ ءَامِنُونَ ﴿٨٩﴾ وَمَن جَآءَ بِالسَّيِّئَةِ

کسانی که (با خود) نیکی آورند، بهتر از آن را خواهند داشت، و ایشان در آن روز از وحشتی (بزرگ) در امان‌اند.۸۹ و کسانی که (با خود) بدی آورند، به صورت در آتش

فَكُبَّتْ وُجُوهُهُمْ فِى النَّارِ هَلْ تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٩٠﴾ إِنَّمَآ أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ

افکنده خواهند شد (و به آنان گفته می‌شود) «مگر (به چیزی) غیر از اعمالی که مرتکب می‌شدید جزا داده می‌شوید؟ ۹۰ (بگو:) من مأمور شده‌ام که فقط پروردگار این شهر

رَبَّ هَٰذِهِ ٱلْبَلْدَةِ ٱلَّذِى حَرَّمَهَا وَلَهُۥ كُلُّ شَىْءٍ وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ ٱلْمُسْلِمِينَ ﴿٩١﴾

را بپرستم؛ همو که آن را عزیز و محترم کرده است، و همه چیز فقط برای اوست، و مأمور شده‌ام که از تسلیم‌شدگان باشم؛ ۹۱ و این‌که قرآن را بخوانم.

وَأَنْ أَتْلُوَا۟ ٱلْقُرْءَانَ فَمَنِ ٱهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِى لِنَفْسِهِۦ وَمَن ضَلَّ فَقُلْ إِنَّمَآ أَنَا۠ مِنَ

و پس از آن، هر کس هدایت شود، به سود خود هدایت یافته، و هر کس گمراه شود، بگو: من فقط هشداردهنده هستم.۹۲و بگو: سپاس و ستایش، از آن

ٱلْمُنذِرِينَ ﴿٩٢﴾ وَقُلِ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ سَيُرِيكُمْ ءَايَٰتِهِۦ فَتَعْرِفُونَهَا وَمَا رَبُّكَ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٩٣﴾

خداست. به‌زودی نشانه‌هایش را به شما نشان می‌دهد، و بدین‌ترتیب، آن‌ها را خواهید شناخت. (آری،) پروردگارت از کارهایتان غافل نیست. ۹۳

سُورَةُ القَصَصِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

به نام خداوند بخشنده‌ی مهربان

طسٓمٓ ﴿١﴾ تِلْكَ ءَايَٰتُ ٱلْكِتَٰبِ ٱلْمُبِينِ ﴿٢﴾ نَتْلُوا۟ عَلَيْكَ مِن نَّبَإِ

طا، سین، میم. ۱ این‌ها، آیاتِ کتاب روشنگر است. ۲ (بخشی) از سرگذشت موسی و فرعون را که سراسر حق است، برای (بهره‌مند شدن)

مُوسَىٰ وَفِرْعَوْنَ بِٱلْحَقِّ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٣﴾ إِنَّ فِرْعَوْنَ عَلَا فِى ٱلْأَرْضِ

افراد باایمان، بر تو می‌خوانیم. ۳ فرعون در سرزمین (مصر) طغیان و سرکشی کرده و مردم آن را به فرقه‌های مختلفی تقسیم کرده بود

وَجَعَلَ أَهْلَهَا شِيَعًا يَسْتَضْعِفُ طَآئِفَةً مِّنْهُمْ يُذَبِّحُ أَبْنَآءَهُمْ

(تا مبادا متّحد شوند و شورش کنند) گروهی از آنان را به سبب ضعف و فقرشان، زیر آزار و فشار قرار داده بود. پسرهایشان را بسیار سر می‌برید

وَيَسْتَحْىِۦ نِسَآءَهُمْ إِنَّهُۥ كَانَ مِنَ ٱلْمُفْسِدِينَ ﴿٤﴾ وَنُرِيدُ أَن نَّمُنَّ عَلَى

و زنان‌شان را (برای کنیزی) زنده می‌گذاشت. این بدان سبب بود که او از فسادگران بود. ٤ و ما می‌خواهیم بر کسانی که در زمین به سبب

ٱلَّذِينَ ٱسْتُضْعِفُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ ٱلْوَٰرِثِينَ ﴿٥﴾

ضعف و فقرشان زیر آزار و فشار بودند، منت بگذاریم و آنان را پیشوایان (مردم) قرار دهیم، و آنان را وارثان (زمین) گردیم. ٥

وَنُمَكِّنَ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَنُرِيَ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا مِنْهُمْ

و در زمین برایشان امکانات و اقتدار فراهم آوریم و به واسطه‌ی آنان که (در زمین) زیر فشار بودند، آنچه را که فرعون و هامان و

مَا كَانُوا يَحْذَرُونَ ﴿٦﴾ وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمِّ مُوسَىٰ أَنْ أَرْضِعِيهِ ۖ فَإِذَا

لشکریانش از آن می‌ترسیدند، به آنان نشان دهیم. ٦ به مادر موسی وحی کردیم که به کودک شیر ده، و زمانی که بر (جان) او ترسیدی،

خِفْتِ عَلَيْهِ فَأَلْقِيهِ فِي الْيَمِّ وَلَا تَخَافِي وَلَا تَحْزَنِي ۖ إِنَّا رَادُّوهُ إِلَيْكِ

او را در دریا بینداز و غم و ترس به خودت راه نده؛ زیرا ما او را به تو بازمی‌گردانیم، و وی را از پیامبران قرار خواهیم داد. ٧ پس (او

وَجَاعِلُوهُ مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٧﴾ فَالْتَقَطَهُ آلُ فِرْعَوْنَ لِيَكُونَ لَهُمْ عَدُوًّا

چنین کردیم و) فرعونیان، او را (از آب) گرفتند، و فرجام (این گرفتن) این شد که او برای آنان، دشمن و مایه‌ی اندوه شد. (آری،) فرعون

وَحَزَنًا ۗ إِنَّ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا كَانُوا خَاطِئِينَ ﴿٨﴾ وَقَالَتِ امْرَأَتُ

و هامان و لشکریان‌شان، خطاکار بودند. ٨ همسر فرعون گفت: «(این نوزاد،) مایه‌ی روشنی چشم من و تو خواهد شد. او را نکشید؛ به

فِرْعَوْنَ قُرَّتُ عَيْنٍ لِي وَلَكَ ۖ لَا تَقْتُلُوهُ عَسَىٰ أَنْ يَنْفَعَنَا أَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا

آن امید که برایمان سودمند باشد، یا او را به فرزندی بگیریم.»، و این در حالی بود که (عاقبت کار را) نمی‌فهمیدند. ٩ دل مادر موسی

وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٩﴾ وَأَصْبَحَ فُؤَادُ أُمِّ مُوسَىٰ فَارِغًا ۖ إِنْ كَادَتْ لَتُبْدِي بِهِ

(پس از وعده‌ی الهی، از هر ترس و غمی) خالی شد. (آری،) اگر دلش را محکم و استوار نمی‌کردیم تا (به وعده‌ی ما) ایمان داشته باشد،

لَوْلَا أَنْ رَبَطْنَا عَلَىٰ قَلْبِهَا لِتَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠﴾ وَقَالَتْ لِأُخْتِهِ قُصِّيهِ

واقعاً نزدیک بود که آن (راز) را فاش کند. ١٠ (مادر) به خواهر کودک گفت: «دنبالش برو.» پس (او نیز چنین کرد و) از دور دید (که

فَبَصُرَتْ بِهِ عَنْ جُنُبٍ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١١﴾ ۞ وَحَرَّمْنَا عَلَيْهِ الْمَرَاضِعَ

فرعونیان، موسی را از آب گرفتند) در حالی که توجه نداشتند (او موسی را زیر نظر دارد). ١١ و پیش از آن (که خواهرش نزد

مِنْ قَبْلُ فَقَالَتْ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ أَهْلِ بَيْتٍ يَكْفُلُونَهُ لَكُمْ

آنان بیاید، شیر) همه‌ی زنان شیرده را بر او ممنوع کردیم. پس (او نزد ایشان آمد و) گفت: «آیا شما را با خانواده‌ای

وَهُمْ لَهُ نَاصِحُونَ ﴿١٢﴾ فَرَدَدْنَاهُ إِلَىٰ أُمِّهِ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ

آشنا کنم که از او برای شما سرپرستی کنند؛ به طوری که خیرخواه او باشند.» ١٢ پس (آنان پذیرفتند، و بدین‌ترتیب،) او را

وَلِتَعْلَمَ أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٣﴾

نزد مادرش بازگرداندیم تا چشمش روشن شود و اندوه نخورد و بداند که وعده‌ی خدا حق است؛ ولی بیشتر مردم نمی‌دانند. ١٣

وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَاسْتَوَىٰ آتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا ۚ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ

هنگامی که به کمال رشدش رسید و (جوانی) برومند شد، به او حکمت و دانشی (فراوان) دادیم. (آری،) چنین به نیکوکاران پاداش می‌دهیم. ۱۴ (روزی،)

﴿۱۴﴾ وَدَخَلَ الْمَدِينَةَ عَلَىٰ حِينِ غَفْلَةٍ مِنْ أَهْلِهَا فَوَجَدَ فِيهَا رَجُلَيْنِ يَقْتَتِلَانِ

در هنگام استراحت مردم، وارد شهر شد و دو مرد را در آن دید که با هم زد و خورد می‌کنند. یکی از آنان، از پیروان او، و دیگری، از دشمنانش بود. پس

هَٰذَا مِنْ شِيعَتِهِ وَهَٰذَا مِنْ عَدُوِّهِ ۖ فَاسْتَغَاثَهُ الَّذِي مِنْ شِيعَتِهِ عَلَى الَّذِي

کسی که از پیروان او بود، فریادزنان از او یاری خواست تا در برابر دشمنش به او یاری رساند. پس از آن، موسی مشتی به او زد و او را کشت. (موسی)

مِنْ عَدُوِّهِ فَوَكَزَهُ مُوسَىٰ فَقَضَىٰ عَلَيْهِ ۖ قَالَ هَٰذَا مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ ۖ إِنَّهُ عَدُوٌّ

گفت: «این (درگیری)، از کارهای شیطانی بود. او دشمن و گمراه‌کننده‌ای آشکار است.» ۱۵ عرض کرد: «پروردگارا، من به خودم ستم کردم. پس (نتایج ناگوار)

مُضِلٌّ مُبِينٌ ﴿۱۵﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي فَغَفَرَ لَهُ ۚ إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ

آن را برای من بپوشان.» و خدا (نیز نتایج ناگوار) آن را برای او پوشاند؛ زیرا اوست که بسیار آمرزنده و مهربان است.۱۶ عرض کرد: «پروردگارا، به سبب لطف

الرَّحِيمُ ﴿۱۶﴾ قَالَ رَبِّ بِمَا أَنْعَمْتَ عَلَيَّ فَلَنْ أَكُونَ ظَهِيرًا لِلْمُجْرِمِينَ ﴿۱۷﴾ فَأَصْبَحَ فِي

و نعمت‌بخشی‌ات بر من، پشتیبان گنه‌کاران نخواهم بود.»۱۷ پس از آن (ماجرا، موسی)، در حالی که می‌ترسید و منتظر (پیشامد بدی)

الْمَدِينَةِ خَائِفًا يَتَرَقَّبُ فَإِذَا الَّذِي اسْتَنْصَرَهُ بِالْأَمْسِ يَسْتَصْرِخُهُ ۚ قَالَ لَهُ مُوسَىٰ

بود، شب را در شهر به صبح رساند؛ که ناگهان مردی که دیروز از او یاری‌خواسته بود،(دوباره) با فریاد از وی می‌خواست که به دادش برسد.

إِنَّكَ لَغَوِيٌّ مُبِينٌ ﴿۱۸﴾ فَلَمَّا أَنْ أَرَادَ أَنْ يَبْطِشَ بِالَّذِي هُوَ عَدُوٌّ لَهُمَا قَالَ

موسی به او گفت: «به‌راستی تو فردی هستی که گمراهی‌ات کاملاً آشکار است.»۱۸ هنگامی که خواست به آن کسی که دشمن هر دوی آنان بود، شدّت

يَا مُوسَىٰ أَتُرِيدُ أَنْ تَقْتُلَنِي كَمَا قَتَلْتَ نَفْسًا بِالْأَمْسِ ۖ إِنْ تُرِيدُ إِلَّا أَنْ تَكُونَ جَبَّارًا

عمل نشان دهد، (آن شخص) گفت: «ای موسی، آیا می‌خواهی مرا بکشی؛ همان‌طور که دیروز یک نفر را کشتی؟ تو فقط می‌خواهی شخص زورگو

فِي الْأَرْضِ وَمَا تُرِيدُ أَنْ تَكُونَ مِنَ الْمُصْلِحِينَ ﴿۱۹﴾ وَجَاءَ رَجُلٌ مِنْ أَقْصَا الْمَدِينَةِ

و گردن‌کشی در این سرزمین باشی، و نمی‌خواهی از افراد اصلاح‌گر باشی.» ۱۹ مردی دوان دوان از دورترین نقطه‌ی شهر آمد (و) گفت: «ای موسی،

يَسْعَىٰ قَالَ يَا مُوسَىٰ إِنَّ الْمَلَأَ يَأْتَمِرُونَ بِكَ لِيَقْتُلُوكَ فَاخْرُجْ إِنِّي لَكَ مِنَ

سران (کشور) در مورد تو به مشورت نشسته‌اند تا تو را بکشند. بنابراین، (از شهر) بیرون رو. من خیر تو را می‌خواهم.»۲۰ از این رو، (موسی) در حالی که

النَّاصِحِينَ ﴿۲۰﴾ فَخَرَجَ مِنْهَا خَائِفًا يَتَرَقَّبُ ۖ قَالَ رَبِّ نَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿۲۱﴾

می‌ترسید و منتظر (پیشامد بدی) بود، از شهر خارج شد. (در آن حال) عرض کرد: «پروردگارا، مرا از (شر) این افراد ستم‌کار نجات ده.» ۲۱

وَلَمَّا تَوَجَّهَ تِلْقَآءَ مَدْيَنَ قَالَ عَسَىٰ رَبِّيٓ اَن يَهْدِيَنِي سَوَآءَ السَّبِيلِ ﴿٢٢﴾

هنگامی که به سوی مدین روی آورد، گفت: «امید است پروردگارم مرا به راهی درست (که مرا به جای امنی می‌رساند،) راه‌نمایی کند.» ۲۲ هنگامی که

وَلَمَّا وَرَدَ مَآءَ مَدْيَنَ وَجَدَ عَلَيْهِ اُمَّةً مِّنَ النَّاسِ يَسْقُونَ وَوَجَدَ مِن

به (چاه) آب مدین رسید، گروهی از مردم را در کنار آن دید که (به چهارپایان خود) آب می‌دهند، و پایین‌تر از آنان، دو زن را دید که (چهارپایان خود

دُونِهِمُ امْرَاَتَيْنِ تَذُودَانِ قَالَ مَا خَطْبُكُمَا قَالَتَا لَا نَسْقِي حَتَّىٰ يُصْدِرَ

را از آب خوردن) باز می‌دارند. گفت: «مقصودتان (از این کار) چیست؟» گفتند: «تا وقتی که چوپانان (چهارپایان‌شان را) بازنگردانند، ما (گوسفندان‌مان

الرِّعَآءُ وَاَبُونَا شَيْخٌ كَبِيرٌ ﴿٢٣﴾ فَسَقَىٰ لَهُمَا ثُمَّ تَوَلَّىٰٓ اِلَى الظِّلِّ فَقَالَ رَبِّ اِنِّي

را) آب نمی‌دهیم، و پدر ما، پیرمردی بسیار کهن‌سال است (و نمی‌تواند خودش این کار را انجام دهد).» ۲۳ پس (گوسفندان را) برای آن دو آب داد و

لِمَآ اَنزَلْتَ اِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ ﴿٢٤﴾ فَجَآءَتْهُ اِحْدَىٰهُمَا تَمْشِي عَلَى اسْتِحْيَآءٍ

آنگاه برگشت و به کنار سایه‌ی (درختی) رفت و عرض کرد: «پروردگارا، من به هر خیری که به‌سویم بفرستی، نیازمندم.» ۲۴ پس (از مدتی،) یکی

قَالَتْ اِنَّ اَبِي يَدْعُوكَ لِيَجْزِيَكَ اَجْرَ مَا سَقَيْتَ لَنَا فَلَمَّا جَآءَهُ وَقَصَّ عَلَيْهِ

از آن دو زن، در حالی که با شرم و حیایی (فراوان) قدم بر می‌داشت، نزد او آمد (و) گفت: «پدرم تو را فرا می‌خواند تا مزد این را که برای ما (به

الْقَصَصَ قَالَ لَا تَخَفْ نَجَوْتَ مِنَ الْقَوْمِ الظَّٰلِمِينَ ﴿٢٥﴾ قَالَتْ اِحْدَىٰهُمَا

گوسفندان‌مان) آب دادی، به تو بدهد.» پس هنگامی که نزد آن پیرمرد آمد و سرگذشت (خود) را برایش نقل کرد، (شعیب به او) گفت: «نترس؛ از (شرّ)

يَٰٓاَبَتِ اسْتَاْجِرْهُ اِنَّ خَيْرَ مَنِ اسْتَاْجَرْتَ الْقَوِيُّ الْاَمِينُ ﴿٢٦﴾ قَالَ اِنِّيٓ

افراد ستمگار نجات یافتی.» ۲۵ یکی از آن دو (دختر) گفت: «پدرجان، او را در ازای مزد به کار گیر؛ زیرا بهترین فردی که می‌توانی به کار گیری، (این)

اُرِيدُ اَن اُنكِحَكَ اِحْدَى ابْنَتَيَّ هَٰتَيْنِ عَلَىٰٓ اَن تَاْجُرَنِي ثَمَٰنِيَ حِجَجٍ

شخص نیرومند و امین است.» ۲۶ (شعیب به موسی) گفت: «من می‌خواهم یکی از این دو دخترم را به ازدواج تو در آورم؛ به شرط این‌که

فَاِنْ اَتْمَمْتَ عَشْرًا فَمِنْ عِندِكَ وَمَآ اُرِيدُ اَنْ اَشُقَّ عَلَيْكَ سَتَجِدُنِيٓ

هشت سال در اختیار من باشی، و اگر ده (سال) را به پایان رسانی، به اختیار خودت است، و من نمی‌خواهم بر تو سخت بگیرم.

اِن شَآءَ اللَّهُ مِنَ الصَّٰلِحِينَ ﴿٢٧﴾ قَالَ ذَٰلِكَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ اَيَّمَا

اگر خدا بخواهد، مرا فردی شایسته خواهی یافت.» ۲۷ (موسی) گفت: «این (قرار،) میان من و تو (پابرجا) باشد. (من آزادم، و) هر یک از

الْاَجَلَيْنِ قَضَيْتُ فَلَا عُدْوَانَ عَلَيَّ وَاللَّهُ عَلَىٰ مَا نَقُولُ وَكِيلٌ ﴿٢٨﴾

دو مدت را که به پایان رساندم، هیچ کیفری متوجه من نیست (و کسی مرا بازخواست نخواهد کرد). خداوند، ناظر و مراقب گفتار ماست.» ۲۸

ع

فَلَمَّا قَضَىٰ مُوسَى الْأَجَلَ وَسَارَ بِأَهْلِهِ آنَسَ مِن جَانِبِ الطُّورِ نَارًا

پس هنگامی که موسی مدّتِ (مشخص‌شده) را به پایان رساند و همراه خانواده‌اش حرکت کرد، در کنار (کوه) طور، آتشی مشاهده کرد (و)

قَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا لَّعَلِّي آتِيكُم مِّنْهَا بِخَبَرٍ أَوْ جَذْوَةٍ

به خانواده‌اش گفت: «(اندکی) مکث کنید؛ که من آتشی دیدم. امیدوارم که از آن(جا)، خبر یا شعله‌ای از آتش برایتان بیاورم تا گرم

مِّنَ النَّارِ لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ ﴿٢٩﴾ فَلَمَّا أَتَاهَا نُودِيَ مِن شَاطِئِ الْوَادِ الْأَيْمَنِ

شوید.»۲۹ پس هنگامی که کنار آتش آمد، از سمت راست آن دره که در جایگاهی پربرکت قرار داشت، از (میان) آن درخت، ندا

فِي الْبُقْعَةِ الْمُبَارَكَةِ مِنَ الشَّجَرَةِ أَن يَا مُوسَىٰ إِنِّي أَنَا اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٠﴾

داده شد: «ای موسی، این منام؛ ج الله؛ مالک و صاحب اختیار جهانیان.»۳۰ و (فرمود:) «چوب‌دستی‌ات را بیفکن.» پس (انداخت،

وَأَنْ أَلْقِ عَصَاكَ فَلَمَّا رَآهَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا جَانٌّ وَلَّىٰ مُدْبِرًا وَلَمْ يُعَقِّبْ ج

و) هنگامی که آن را دید که به‌سرعت حرکت می‌کند، به طوری که گویی ماری کوچک و چابک است، (به آن) پشت کرد و پا

يَا مُوسَىٰ أَقْبِلْ وَلَا تَخَفْ إِنَّكَ مِنَ الْآمِنِينَ ﴿٣١﴾ اسْلُكْ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ

به فرار گذاشت و پشت سرش را (هم) نگاه نکرد. (ندا آمد:) «ای موسی، پیش آی و نترس. تو در امانی؛۳۱ دستت را

تَخْرُجْ بَيْضَاءَ مِنْ غَيْرِ سُوءٍ وَاضْمُمْ إِلَيْكَ جَنَاحَكَ مِنَ الرَّهْبِ ج فَذَانِكَ

در گریبانت فرو بر (و بیرون آور) تا سفید و درخشان، بدون این‌که (به سبب) بیماری پیسی) زشت شده باشد، بیرون آید،

بُرْهَانَانِ مِن رَّبِّكَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَإِيهِ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ

و (در امر رسالت) هیچ ترسی به خود راه مده و آرام باش. این‌ها، دو معجزه از جانب پروردگار توست (که باید) به سوی فرعون

﴿٣٢﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي قَتَلْتُ مِنْهُمْ نَفْسًا فَأَخَافُ أَن يَقْتُلُونِ ﴿٣٣﴾

و سران (کشور) او (ببری)؛ زیرا آنان، نافرمان هستند.»۳۲ عرض کرد: «پروردگارا، من یک نفر از آنان را کشته‌ام؛ به همین سبب می‌ترسم که مرا

وَأَخِي هَارُونُ هُوَ أَفْصَحُ مِنِّي لِسَانًا فَأَرْسِلْهُ مَعِيَ رِدْءًا يُصَدِّقُنِي إِنِّي

بکشند؛۳۳ و زبان برادرم هارون، از من شیواتر است. بنابراین، او را یار و مددکار با من بفرست تا مرا تصدیق کند؛ زیرا من می‌ترسم که

أَخَافُ أَن يُكَذِّبُونِ ﴿٣٤﴾ قَالَ سَنَشُدُّ عَضُدَكَ بِأَخِيكَ وَنَجْعَلُ لَكُمَا

مرا دروغگو شمارند(وتنوانم به خوبی از حقّانیت دعوتم دفاع کنم).»۳۴ ج فرمود: «به‌زودی با (کمک) برادرت، تو را نیرومند می‌کنیم و

سُلْطَانًا فَلَا يَصِلُونَ إِلَيْكُمَا بِآيَاتِنَا أَنتُمَا وَمَنِ اتَّبَعَكُمَا الْغَالِبُونَ ﴿٣٥﴾

برای شما تسلّطی (کامل) قرار می‌دهیم، و در نتیجه، به سبب معجزات ما، به شما دست نخواهند یافت. شما و پیروان‌تان پیروز خواهید شد.» ۳۵

فَلَمَّا جَآءَهُم مُّوسَىٰ بِـَٔايَٰتِنَا بَيِّنَٰتٍ قَالُوا۟ مَا هَٰذَآ إِلَّا سِحْرٌ مُّفْتَرًى

پس از آن، هنگامی که موسی همراه نشانه‌های روشن ما نزد آنان رفت، گفتند: «این فقط جادویی ساخته و

وَمَا سَمِعْنَا بِهَٰذَا فِىٓ ءَابَآئِنَا ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٣٦﴾ وَقَالَ مُوسَىٰ رَبِّىٓ أَعْلَمُ

پرداخته‌ی (تو) است و ما این (مطالب) را در (سخنان) اجداد نخستین خود نشنیده‌ایم.» ۳۶ موسی گفت: «پروردگارم،

بِمَن جَآءَ بِٱلْهُدَىٰ مِنْ عِندِهِۦ وَمَن تَكُونُ لَهُۥ عَٰقِبَةُ ٱلدَّارِ ۖ إِنَّهُۥ

به‌وضعیت کسی که از جانب او (برای مردم) هدایت آورده و کسی که عاقبت (نیکوی) آن سرا برای اوست، آگاه‌تر است.

لَا يُفْلِحُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٣٧﴾ وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَٰٓأَيُّهَا ٱلْمَلَأُ مَا عَلِمْتُ لَكُم

قطعاً ستمکاران به هدف خود دست نخواهند یافت.» ۳۷ فرعون گفت: «ای سران (قوم)، من هیچ خدایی

مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرِى ۖ فَأَوْقِدْ لِى يَٰهَٰمَٰنُ عَلَى ٱلطِّينِ فَٱجْعَل لِّى صَرْحًا لَّعَلِّىٓ

جز خودم برای شما نمی‌شناسم. ای هامان، برایم آتشی بر گل بیفروز (و آجرهای محکم بساز)، و بدین‌ترتیب، برایم

أَطَّلِعُ إِلَىٰٓ إِلَٰهِ مُوسَىٰ وَإِنِّى لَأَظُنُّهُۥ مِنَ ٱلْكَٰذِبِينَ ﴿٣٨﴾ وَٱسْتَكْبَرَ

برجی مرتفع و عالی بساز؛ باشد که به سوی خدای موسی بالا روم و از او خبری بگیرم، و من بی‌گمان او را دروغگو

هُوَ وَجُنُودُهُۥ فِى ٱلْأَرْضِ بِغَيْرِ ٱلْحَقِّ وَظَنُّوٓا۟ أَنَّهُمْ إِلَيْنَا لَا يُرْجَعُونَ

می‌پندارم.» ۳۸ فرعون و سپاهیانش، بدون این‌که هیچ حقی داشته باشند، در زمین تکبر ورزیدند و پنداشتند نزد

﴿٣٩﴾ فَأَخَذْنَٰهُ وَجُنُودَهُۥ فَنَبَذْنَٰهُمْ فِى ٱلْيَمِّ ۖ فَٱنظُرْ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ

ما بازگردانده نخواهند شد. ۳۹ در نتیجه، او و سپاهیانش را مجازات کردیم؛ بدین‌صورت که آنان را با بی‌اعتنایی

ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٤٠﴾ وَجَعَلْنَٰهُمْ أَئِمَّةً يَدْعُونَ إِلَى ٱلنَّارِ ۖ وَيَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ لَا يُنصَرُونَ

در دریا افکندیم. پس بنگر که فرجام ستمکاران چگونه بود. ۴۰ و آنان را پیشوایانی قرار دادیم که به آتش فرا

﴿٤١﴾ وَأَتْبَعْنَٰهُمْ فِى هَٰذِهِ ٱلدُّنْيَا لَعْنَةً ۖ وَيَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ هُم مِّنَ

می‌خوانند و روز قیامت یاری نخواهند شد. ۴۱ و در این دنیا، لعنتی (بزرگ) را بدرقه‌ی راهشان کردیم، و روز

ٱلْمَقْبُوحِينَ ﴿٤٢﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى ٱلْكِتَٰبَ مِنۢ بَعْدِ مَآ أَهْلَكْنَا ٱلْقُرُونَ

قیامت (از رحمت خدا) دور خواهند شد. ۴۲ به‌راستی پس از آن‌که نسل‌های پیشین را هلاک کردیم، به موسی کتاب

ٱلْأُولَىٰ بَصَآئِرَ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَّعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٤٣﴾

(آسمانی) دادیم که مایه‌ی بینش و آگاهی مردم، و هدایت و رحمتی (بزرگ برای آنان) بود؛ باشد که پند گیرند. ۴۳

وَمَا كُنتَ بِجَانِبِ الْغَرْبِيِّ إِذْ قَضَيْنَا إِلَىٰ مُوسَى الْأَمْرَ وَمَا كُنتَ

و هنگامی که فرمان قطعیِ (آسمانی) را به موسی وحی کردیم، تو در طرف غربی (آن کوه) نبودی و (در آن رویداد) حضور

مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿٤٤﴾ وَلَٰكِنَّا أَنشَأْنَا قُرُونًا فَتَطَاوَلَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ

نداشتی. ٤٤ ولی (پس از موسی،) ما نسل‌هایی را پدید آوردیم، و زمان طولانی بر آنان سپری شد، (و پس از آن‌ها، تو را از سرگذشت موسی آگاه کردیم،)

وَمَا كُنتَ ثَاوِيًا فِي أَهْلِ مَدْيَنَ تَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا وَلَٰكِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ

و در میان اهالی مدین ساکن نبودی تا آیات ما را (در مورد دوران اقامت موسی در آنجا) بر مردم زمانت بخوانی؛ بلکه ما (تو را) فرستادیم

﴿٤٥﴾ وَمَا كُنتَ بِجَانِبِ الطُّورِ إِذْ نَادَيْنَا وَلَٰكِن رَّحْمَةً مِّن رَّبِّكَ لِتُنذِرَ

(و از آن سرگذشت‌ها آگاه‌ات کردیم). ٤٥ و آنگاه که (موسی را) ندا دادیم، تو در کنار (کوه) طور نبودی؛ بلکه (این آگاهی،) به سبب رحمتی

قَوْمًا مَّا أَتَاهُم مِّن نَّذِيرٍ مِّن قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٤٦﴾ وَلَوْلَا

از جانب پروردگار توست تا قومی را که پیش از تو هیچ هشداردهنده‌ای سراغشان نیامده بود، هشدار دهی؛ باشد که پند گیرند. ٤٦ و اگر

أَن تُصِيبَهُم مُّصِيبَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَيَقُولُوا رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا

نه این بود که (چون) مصیبتی به سبب دستاورد گذشته‌شان به آنان برسد، می‌گویند: «پروردگارا، چرا نزد ما پیامبری نفرستادی تا از آیات

رَسُولًا فَنَتَّبِعَ آيَاتِكَ وَنَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٧﴾ فَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ

و نشانه‌هایت پیروی کنیم و از مؤمنان شویم؟» (، حتماً بدون فرستادن پیامبر، مجازات‌شان می‌کردیم). ٤٧ پس (پیامبر را

عِندِنَا قَالُوا لَوْلَا أُوتِيَ مِثْلَ مَا أُوتِيَ مُوسَىٰ أَوَلَمْ يَكْفُرُوا بِمَا أُوتِيَ

فرستادیم، و) هنگامی که حق از جانب ما برایشان آمد، گفتند: «چرا مانند آنچه به موسی داده شده بود، (به محمد) داده نشده است؟» مگر آنچه

مُوسَىٰ مِن قَبْلُ قَالُوا سِحْرَانِ تَظَاهَرَا وَقَالُوا إِنَّا بِكُلٍّ كَافِرُونَ ﴿٤٨﴾

را که پیش از این به موسی داده شده بود، انکار نکردند؟ گفتند: «(تورات و قرآن،) دو جادویند که هم‌دست شده‌اند، و ما هر دو را انکار می‌کنیم.» ٤٨

قُلْ فَأْتُوا بِكِتَابٍ مِّنْ عِندِ اللَّهِ هُوَ أَهْدَىٰ مِنْهُمَا أَتَّبِعْهُ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ

بگو: بنابراین، اگر راست می‌گویید، کتابی از جانب خدا بیاورید که هدایت‌بخش‌تر از آن دو باشد تا من (هم) از آن پیروی کنم.

﴿٤٩﴾ فَإِن لَّمْ يَسْتَجِيبُوا لَكَ فَاعْلَمْ أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَاءَهُمْ وَمَنْ أَضَلُّ

٤٩ بر این اساس اگر به (پیشنهاد) تو پاسخ (مثبت) ندادند، بدان که آنان فقط از هوای نفس خود پیروی می‌کنند؛ و چه کسی گمراه‌تر است

مِمَّنِ اتَّبَعَ هَوَاهُ بِغَيْرِ هُدًى مِّنَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٥٠﴾

از آن که بدون (داشتن) هیچ هدایتی از جانب خدا، از هوای نفسش پیروی کند؟ خدا افراد ستم‌کار را هدایت نمی‌کند. ٥٠

۞ وَلَقَدْ وَصَّلْنَا لَهُمُ الْقَوْلَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿۵۱﴾ الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ

به‌راستی که این سخن را پیاپی به آنان رساندیم؛ باشد که پند گیرند. ۵۱ کسانی که پیش از قرآن، به ایشان کتاب (آسمانی) دادیم، به آن ایمان دارند. ۵۲

الْكِتَابَ مِن قَبْلِهِ هُم بِهِ يُؤْمِنُونَ ﴿۵۲﴾ وَإِذَا يُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ قَالُوا آمَنَّا

و هنگامی که بر آنان خوانده شود، می‌گویند: «به آن ایمان آوردیم. این همان حق است که از سوی مالک و صاحب‌اختیار ماست. ما پیش از (نزول)

بِهِ إِنَّهُ الْحَقُّ مِن رَّبِّنَا إِنَّا كُنَّا مِن قَبْلِهِ مُسْلِمِينَ ﴿۵۳﴾ أُولَٰئِكَ يُؤْتَوْنَ

این (کتاب هم در برابر خدا) تسلیم بوده‌ایم.» ۵۳ آنان، به پاس صبر و پایداری‌شان، و (این‌که) با مدارا و بردباری، آزار و اذیت (مشرکان را از خود) دور

أَجْرَهُم مَّرَّتَيْنِ بِمَا صَبَرُوا وَيَدْرَءُونَ بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ

می‌کنند و از آنچه به ایشان روزی داده‌ایم، (در راه خدا) انفاق می‌کنند، پاداش خویش را دو بار دریافت خواهند کرد. ۵۴ هنگامی که سخن زشت و

﴿۵۴﴾ وَإِذَا سَمِعُوا اللَّغْوَ أَعْرَضُوا عَنْهُ وَقَالُوا لَنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ

بیهوده بشنوند، (با بی‌اعتنایی) از آن روی می‌گردانند و می‌گویند: «کارهای ما فقط برای ماست و کارهای شما فقط برای خودتان؛ به سلامت! ما

سَلَامٌ عَلَيْكُمْ لَا نَبْتَغِي الْجَاهِلِينَ ﴿۵۵﴾ إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ وَلَٰكِنَّ

خواستار (هم‌نشینی با) جاهلان نیستیم.» ۵۵ تو هر که را دوست بداری، نمی‌توانی هدایت کنی؛ بلکه خدا هر کسی را که بخواهد، هدایت می‌کند، و او

اللَّهَ يَهْدِي مَن يَشَاءُ ۖ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿۵۶﴾ وَقَالُوا إِن نَّتَّبِعِ الْهُدَىٰ مَعَكَ

(حال) هدایت‌یافتگان را بهتر می‌شناسد. ۵۶ (مشرکان) گفتند: «اگر همراه تو از این (کتاب) هدایت پیروی کنیم، به‌سرعت (هدف هجوم

نُتَخَطَّفْ مِنْ أَرْضِنَا ۚ أَوَلَمْ نُمَكِّن لَّهُمْ حَرَمًا آمِنًا يُجْبَىٰ إِلَيْهِ ثَمَرَاتُ كُلِّ

قبایل مشرک عرب قرار می‌گیریم و به وسیله‌ی آنان اسیر شده،) از سرزمین‌مان ربوده خواهیم شد.» مگر برایشان حرمی امن قرار ندادیم که هر نوع

شَيْءٍ رِّزْقًا مِّن لَّدُنَّا وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿۵۷﴾ وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِن قَرْيَةٍ

میوه و محصولی که رزقی از جانب ما است، (از هر طرف) جمع و به سوی آن سرازیر می‌شود؟! ولی بیشتر آنان نمی‌دانند. ۵۷ چه بسیار شهرهایی را

بَطِرَتْ مَعِيشَتَهَا ۖ فَتِلْكَ مَسَاكِنُهُمْ لَمْ تُسْكَن مِّن بَعْدِهِمْ إِلَّا قَلِيلًا ۖ وَكُنَّا

نابود کردیم که (ساکنانش از رفاه بسیار،) در زندگی‌شان طغیان کردند. در نتیجه، این خانه‌های (ویران) آنان است که پس از ایشان فقط (توسط

نَحْنُ الْوَارِثِينَ ﴿۵۸﴾ وَمَا كَانَ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرَىٰ حَتَّىٰ يَبْعَثَ فِي أُمِّهَا رَسُولًا

افراد) اندکی (مانند مسافران و ره‌گذران) مورد سکونت قرار گرفت، و ما وارث (آن خانه‌ها) بودیم. ۵۸ پروردگار تو، شهرها را نابود نمی‌کند؛

يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا ۚ وَمَا كُنَّا مُهْلِكِي الْقُرَىٰ إِلَّا وَأَهْلُهَا ظَالِمُونَ ﴿۵۹﴾

مگر این‌که به مرکز آن‌ها پیامبری بفرستد که آیات ما را برایشان بخواند. و ما شهرها را فقط در حالتی نابود می‌کنیم که ساکنانش ستم‌کار باشند. ۵۹

وَمَآ أُوتِيتُم مِّن شَيْءٍ فَمَتَٰعُ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا وَزِينَتُهَا ۚ وَمَا عِندَ ٱللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰٓ ۚ

هر آنچه به شما داده شده، کالای زندگی دنیا و زیور آن است، و آنچه نزد خداست، بهتر و پایدارتر است. آیا عقل خود را به کار نمی‌گیرید؟ ۶۰ آیا کسی که وعده‌ای نیکو به

أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦٠﴾ أَفَمَن وَعَدْنَٰهُ وَعْدًا حَسَنًا فَهُوَ لَٰقِيهِ كَمَن مَّتَّعْنَٰهُ

او داده‌ایم و به همین سبب، به آن خواهد رسید، مانند کسی‌ست که او را با بهره‌مند کردن (از) زندگی دنیا بهره داده‌ایم؛ سپس در روز قیامت از احضارشدگان (در عذاب) خواهد بود؟

مَتَٰعَ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا ثُمَّ هُوَ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ مِنَ ٱلْمُحْضَرِينَ ﴿٦١﴾ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ

۶۱ روزی (را یاد کن) که آنان را ندا می‌دهد؛ بدین‌صورت که می‌فرماید: «کجایند شریکانی که همواره برای من می‌پنداشتید؟» ۶۲ معبودان سرکش که آن سخن (خدا در باره‌ی

فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَآءِيَ ٱلَّذِينَ كُنتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٦٢﴾ قَالَ ٱلَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ

مجازات کافران)، در مورد آنان (نیز) قطعی شده است، می‌گویند: «پروردگارا، اینان، کسانی هستند که ما گمراه‌شان کردیم. آنان را گمراه کردیم (، و اینشان با اختیار خود، به

ٱلْقَوْلُ رَبَّنَا هَٰٓؤُلَآءِ ٱلَّذِينَ أَغْوَيْنَآ أَغْوَيْنَٰهُمْ كَمَا غَوَيْنَا ۖ تَبَرَّأْنَآ إِلَيْكَ ۖ مَا كَانُوٓا۟

وسوسه‌های ما دل سپردند)؛ مانند گمراه شدن خودمان (که با اختیار خودمان بود و نه اجبار دیگران). ما رابطه‌ای (با آنان) نداریم و به تو پناه می‌آوریم. آنان اصلاً ما را نمی‌پرستیدند

إِيَّانَا يَعْبُدُونَ ﴿٦٣﴾ وَقِيلَ ٱدْعُوا۟ شُرَكَآءَكُمْ فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا۟ لَهُمْ وَرَأَوُا۟

(بلکه پیرو هوای نفس‌شان بودند.)» ۶۳ و گفته می‌شود: «شریکان‌تان را (که همتای خدا قرار می‌دادید) فرا خوانید.» پس آنان را فرا می‌خوانند؛ ولی (آن خدایان دروغین) پاسخی

ٱلْعَذَابَ ۖ لَوْ أَنَّهُمْ كَانُوا۟ يَهْتَدُونَ ﴿٦٤﴾ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ مَاذَآ أَجَبْتُمُ ٱلْمُرْسَلِينَ

به ایشان نمی‌دهند، و (مشرکان،) عذاب را می‌بینند (و آرزو می‌کنند که) ای‌کاش هدایت یافته بودند. ۶۴ روزی (را یاد کن) که (خدا، اهل محشر را) ندا می‌دهد؛

﴿٦٥﴾ فَعَمِيَتْ عَلَيْهِمُ ٱلْأَنۢبَآءُ يَوْمَئِذٍ فَهُمْ لَا يَتَسَآءَلُونَ ﴿٦٦﴾ فَأَمَّا مَن

بدین‌صورت که می‌فرماید: «به (دعوت) فرستادگان ما چه پاسخی دادید؟» ۶۵ آنگاه اطلاعات (نجات‌بخش) از آنان پوشیده می‌ماند، و به همین سبب، از یکدیگر (نیز) سؤال

تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحًا فَعَسَىٰٓ أَن يَكُونَ مِنَ ٱلْمُفْلِحِينَ ﴿٦٧﴾ وَرَبُّكَ

نمی‌کنند (تا راه عذری پیدا کنند). ۶۶ امّا کسی که توبه کند و ایمان آورد و کاری شایسته انجام دهد، امید است که به هدف خود دست یابد. ۶۷ پروردگار تو،

يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ وَيَخْتَارُ ۗ مَا كَانَ لَهُمُ ٱلْخِيَرَةُ ۚ سُبْحَٰنَ ٱللَّهِ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ

هر چه بخواهد، می‌آفریند، و (هر حکمی را که بخواهد، به مصلحت بندگانش، برایشان) انتخاب می‌کند؛ (ولی) آنان اختیاری (در قلمرو آفرینش و قانون‌گذاری خدا)

﴿٦٨﴾ وَرَبُّكَ يَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٦٩﴾ وَهُوَ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا

ندارند. خدا از شرک‌ورزی آنان منزه است و او بسیار بالاتر (از آن) است. ۶۸ پروردگار تو، از آنچه سینه‌هایشان پنهان می‌کنند و از آنچه آشکار می‌نمایند، آگاه است. ۶۹ او «الله»

هُوَ ۖ لَهُ ٱلْحَمْدُ فِى ٱلْأُولَىٰ وَٱلْءَاخِرَةِ ۖ وَلَهُ ٱلْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٧٠﴾

است. هیچ خدایی جز او نیست. سپاس و ستایش در دنیا و آخرت فقط برای اوست، و حکم‌رانی، ویژه‌ی اوست، و فقط به سوی او بازگردانده می‌شوید. ۷۰

قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِن جَعَلَ ٱللَّهُ عَلَيْكُمُ ٱلَّيْلَ سَرْمَدًا إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ مَنْ إِلَٰهٌ
بگو: به من خبر دهید که اگر خدا شب را تا روز قیامت برایتان ادامه دهد، کدام خدا جز «الله» برایتان روشنایی
غَيْرُ ٱللَّهِ يَأْتِيكُم بِضِيَآءٍ ۖ أَفَلَا تَسْمَعُونَ ﴿٧١﴾ قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِن جَعَلَ ٱللَّهُ عَلَيْكُمُ
می‌آورد؟ آیا نمی‌شنوید؟ ۷۱ بگو: به من خبر دهید که اگر خدا روز را تا روز قیامت برایتان ادامه دهد، کدام خدا
ٱلنَّهَارَ سَرْمَدًا إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ مَنْ إِلَٰهٌ غَيْرُ ٱللَّهِ يَأْتِيكُم بِلَيْلٍ تَسْكُنُونَ
جز «الله» برایتان شبی می‌آورد که در آن آرامش یابید؟ آیا نمی‌بینید؟ ۷۲ (آری،) از رحمت خویش، شب و روز را
فِيهِ ۖ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٧٢﴾ وَمِن رَّحْمَتِهِۦ جَعَلَ لَكُمُ ٱلَّيْلَ وَٱلنَّهَارَ لِتَسْكُنُوا۟
برایتان پدید آورد تا در شب آرام گیرید و (در روز) از رزق و روزی‌اش بجویید، و این‌که شکرگزاری کنید. ۷۳ و روزی
فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا۟ مِن فَضْلِهِۦ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٧٣﴾ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ
(را یاد کن) که (خدا) آنان را ندا می‌دهد؛ بدین‌گونه که می‌فرماید: «کجایند شریکانی که همواره برای من
فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَآءِىَ ٱلَّذِينَ كُنتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٧٤﴾ وَنَزَعْنَا مِن كُلِّ أُمَّةٍ
می‌پنداشتید؟» ۷۴ و از هر امّتی، شاهدی را بیرون می‌آوریم، پس از آن (، به مشرکان) می‌گوییم: «دلیل خود را (برای
شَهِيدًا فَقُلْنَا هَاتُوا۟ بُرْهَٰنَكُمْ فَعَلِمُوٓا۟ أَنَّ ٱلْحَقَّ لِلَّهِ وَضَلَّ عَنْهُم مَّا كَانُوا۟
پرستش غیر خدا) بیاورید.» در نتیجه خواهند دانست که حق برای خداست، و نسبت دروغی که همواره (به خدا)
يَفْتَرُونَ ﴿٧٥﴾ ۞ إِنَّ قَٰرُونَ كَانَ مِن قَوْمِ مُوسَىٰ فَبَغَىٰ عَلَيْهِمْ ۖ وَءَاتَيْنَٰهُ
می‌دادند، از نظرشان ناپدید می‌شود. ۷۵ قارون، از قوم موسی بود، پس (گمراه شد و) به آنان ستم کرد. آن‌قدر از
مِنَ ٱلْكُنُوزِ مَآ إِنَّ مَفَاتِحَهُۥ لَتَنُوٓأُ بِٱلْعُصْبَةِ أُو۟لِى ٱلْقُوَّةِ إِذْ قَالَ لَهُۥ قَوْمُهُۥ
گنج‌ها(ی دنیا) به او داده بودیم که حقیقتاً کلیدهای آن، از سنگینی، کمر جماعت نیرومندی را خم می‌کرد. زمانی (را
لَا تَفْرَحْ ۖ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ ٱلْفَرِحِينَ ﴿٧٦﴾ وَٱبْتَغِ فِيمَآ ءَاتَىٰكَ ٱللَّهُ
یاد کن) که قومش به او گفتند: «سرمست مباش؛ که خدا سرمستان را دوست ندارد؛ ۷۶ و با آنچه خدا به تو داده
ٱلدَّارَ ٱلْءَاخِرَةَ ۖ وَلَا تَنسَ نَصِيبَكَ مِنَ ٱلدُّنْيَا ۖ وَأَحْسِن كَمَآ أَحْسَنَ
است، در طلب (آبادانی) سرای آخرت باش و بهره‌ی خویش را از دنیا فراموش نکن، و همان‌طور که خدا به تو نیکی
ٱللَّهُ إِلَيْكَ ۖ وَلَا تَبْغِ ٱلْفَسَادَ فِى ٱلْأَرْضِ ۖ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ ٱلْمُفْسِدِينَ ﴿٧٧﴾
کرده است، (تو نیز به دیگران) نیکی کن و در زمین در پی فساد نباش؛ زیرا خدا فسادگران را دوست ندارد.» ۷۷

لج ۲

قَالَ إِنَّمَآ أُوتِيتُهُۥ عَلَىٰ عِلْمٍ عِندِىٓ ۚ أَوَلَمْ يَعْلَمْ أَنَّ ٱللَّهَ قَدْ أَهْلَكَ مِن قَبْلِهِۦ
گفت: «من این (ثروت) را فقط به سبب دانشی که نزد من است، به دست آورده‌ام.» آیا نمی‌دانست که خدا کسانی از نسل‌های پیش از او
مِنَ ٱلْقُرُونِ مَنْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً وَأَكْثَرُ جَمْعًا ۚ وَلَا يُسْـَٔلُ عَن ذُنُوبِهِمُ
را نابود کرده است که نیرومندتر و ثروتمندتر از او بوده‌اند، و (هنگامی که عذاب الهی فرا رسد، دیگر) از گنه‌کاران در باره‌ی گناهان‌شان
ٱلْمُجْرِمُونَ ﴿٧٨﴾ فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوْمِهِۦ فِى زِينَتِهِۦ ۖ قَالَ ٱلَّذِينَ يُرِيدُونَ ٱلْحَيَوٰةَ
سؤال نخواهد شد.(تا فرصت عذر و بهانه داشته باشند)؟ ۷۸ آنگاه در میان زینت‌ها و زیورهای خود، (از خانه‌اش) بیرون آمد و نزد قومش
ٱلدُّنْيَا يَٰلَيْتَ لَنَا مِثْلَ مَآ أُوتِىَ قَٰرُونُ إِنَّهُۥ لَذُو حَظٍّ عَظِيمٍ ﴿٧٩﴾ وَقَالَ
رفت. کسانی که (فقط) خواستار زندگی دنیا بودند، گفتند: «ای‌کاش ما نیز مانند آنچه به قارون داده شده است، داشتیم. به‌راستی او
ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْعِلْمَ وَيْلَكُمْ ثَوَابُ ٱللَّهِ خَيْرٌ لِّمَنْ ءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحًا
بهره‌ای فراوان (از زندگی) دارد.» ۷۹ کسانی که معرفت و دانش به ایشان داده شده بود، گفتند: «وای بر شما! پاداش خدا، برای کسی که
وَلَا يُلَقَّىٰهَآ إِلَّا ٱلصَّٰبِرُونَ ﴿٨٠﴾ فَخَسَفْنَا بِهِۦ وَبِدَارِهِ ٱلْأَرْضَ فَمَا كَانَ
ایمان آورد و کار شایسته بکند، بهتر است، و البته فقط شکیبایان این (حقیقت) را در می‌یابند.» ۸۰ پس او را با
لَهُۥ مِن فِئَةٍ يَنصُرُونَهُۥ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَمَا كَانَ مِنَ ٱلْمُنتَصِرِينَ ﴿٨١﴾ وَأَصْبَحَ
خانه‌اش در زمین فرو بردیم. در نتیجه، او هیچ گروهی غیر از خدا نداشت که وی را حفظ کند، و (از عذاب) حفظ نشد. ۸۱ (آنگاه)
ٱلَّذِينَ تَمَنَّوْا۟ مَكَانَهُۥ بِٱلْأَمْسِ يَقُولُونَ وَيْكَأَنَّ ٱللَّهَ يَبْسُطُ ٱلرِّزْقَ لِمَن يَشَآءُ
کسانی که تا دیروز آرزوی موقعیت او را داشتند، به گونه‌ای شدند که می‌گفتند: «عجب! گویی (این) خداست که رزق
مِنْ عِبَادِهِۦ وَيَقْدِرُ ۖ لَوْلَآ أَن مَّنَّ ٱللَّهُ عَلَيْنَا لَخَسَفَ بِنَا ۖ وَيْكَأَنَّهُۥ لَا يُفْلِحُ ٱلْكَٰفِرُونَ
و روزی را برای هر یک از بندگانش که بخواهد، می‌گسترد یا محدود می‌کند. اگر خدا بر ما منّت نگذاشته بود، حتماً ما را
﴿٨٢﴾ تِلْكَ ٱلدَّارُ ٱلْءَاخِرَةُ نَجْعَلُهَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِى ٱلْأَرْضِ
(نیز در زمین) فرو می‌برد. عجب! گویی کافران به مقصود خویش نخواهند رسید.» ۸۲ آن سرای آخرت را برای کسانی
وَلَا فَسَادًا ۚ وَٱلْعَٰقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٨٣﴾ مَن جَآءَ بِٱلْحَسَنَةِ فَلَهُۥ خَيْرٌ مِّنْهَا ۖ وَمَن
قرار می‌دهیم که در پی هیچ برتری‌جویی و فسادی در زمین نیستند، و فرجام (نیکو) برای افراد باتقوا است. ۸۳ کسی که (با خود)
جَآءَ بِٱلسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى ٱلَّذِينَ عَمِلُوا۟ ٱلسَّيِّـَٔاتِ إِلَّا مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٨٤﴾
نیکی آورد، بهتر از آن را خواهد داشت، و کسی که با خود بدی آورد، (بداند که) بدکاران، فقط با کارهایشان کیفر داده خواهند شد. ۸۴

إِنَّ الَّذِي فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لَرَادُّكَ إِلَىٰ مَعَادٍ ۚ قُل رَّبِّي أَعْلَمُ مَن جَاءَ بِالْهُدَىٰ

قطعاً کسی که (عمل به احکام) قرآن را بر تو واجب کرده است، تو را (پیروزمندانه) به (مکه، یعنی) مکان بازگشت تو، بازمی‌گرداند. بگو: پروردگار من کسی

وَمَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٨٥﴾ وَمَا كُنتَ تَرْجُو أَن يُلْقَىٰ إِلَيْكَ الْكِتَابُ إِلَّا رَحْمَةً

را که (برای مردم) هدایت آورده است و کسی را که در گمراهی آشکاری به سر می‌برد، بهتر می‌شناسد. ۸۵ تو انتظار نداشتی که این کتاب بر تو وحی شود؛

مِّن رَّبِّكَ ۖ فَلَا تَكُونَنَّ ظَهِيرًا لِّلْكَافِرِينَ ﴿٨٦﴾ وَلَا يَصُدُّنَّكَ عَنْ آيَاتِ اللَّهِ بَعْدَ إِذْ

بلکه به سبب رحمتی از جانب پروردگارت (، بر تو وحی شد). پس (به شکرانه‌ی این نعمت،) هرگز پشتیبان کافران نباش. ۸۶ مبادا پس از آن‌که آیات خدا بر تو

أُنزِلَتْ إِلَيْكَ ۖ وَادْعُ إِلَىٰ رَبِّكَ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٨٧﴾ وَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا

نازل شد، (کافران،) تو را (از پیروی) آن بازدارند، و (مردم را) به سوی پروردگارت دعوت کن و هرگز از مشرکان مباش. ۸۷ همراه «الله»، هیچ خدای دیگری را

آخَرَ ۘ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۚ كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ ۚ لَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٨﴾

نپرست؛ که هیچ خدایی جز او نیست. جز ذات (پاک) او، همه چیز نابود خواهد شد. حکم‌رانی فقط برای اوست، و تنها به پیشگاه او بازگردانده می‌شوید. ۸۸

سُورَةُ العَنكَبُوت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

به نام خداوند بخشنده‌ی مهربان

الٓمٓ ﴿١﴾ أَحَسِبَ النَّاسُ أَن يُتْرَكُوا أَن يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ

الف، لام، میم. ۱ آیا مردم گمان می‌کنند که با گفتن «ایمان آوردیم»، بدون این‌که امتحان شوند، رها می‌شوند؟؛ ۲ در حالی که

﴿٢﴾ وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۖ فَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ صَدَقُوا وَلَيَعْلَمَنَّ

(می‌دانند) ما پیشینیان آنان را آزمایش کرده‌ایم. بنابراین بی‌گمان خدا راستگویان را مشخص می‌کند و حتماً دروغگویان را (نیز)

الْكَاذِبِينَ ﴿٣﴾ أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ أَن يَسْبِقُونَا ۚ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ

معلوم خواهد کرد. ۳ آیا بدکاران گمان می‌کنند که می‌توانند از دست ما فرار کنند؟ چقدر قضاوت‌شان بد است! ٤ هر کس که همواره

﴿٤﴾ مَن كَانَ يَرْجُو لِقَاءَ اللَّهِ فَإِنَّ أَجَلَ اللَّهِ لَآتٍ ۚ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

انتظار روبه‌رو شدن با پروردگارش را دارد، (بداند که) قطعاً زمان تعیین‌شده‌ی (دیدار) خدا خواهد آمد، و اوست که بسیار شنوا

﴿٥﴾ وَمَن جَاهَدَ فَإِنَّمَا يُجَاهِدُ لِنَفْسِهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ ﴿٦﴾

و داناست. ۵ و هر کس (در راه خدا) تلاش کند، فقط به سود خودش تلاش کرده است؛ چرا که بی‌شک خدا از جهانیان بی‌نیاز است. ٦

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّٰلِحَٰتِ لَنُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّـَٔاتِهِمْ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ

و قطعاً بدی‌های کسانی را که ایمان آوردند و کارهای شایسته کردند، می‌پوشانیم و از آنان می‌زداییم و حتماً آنان را با بهترین کارهایی که

أَحْسَنَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝٧ وَوَصَّيْنَا الْإِنسَانَ بِوَالِدَيْهِ حُسْنًا ۖ وَإِن

می‌کردند، پاداش می‌دهیم. ۷ به انسان سفارش کردیم که به پدر و مادر خود نیکی کند؛ ولی اگر تمام ج تلاش خود را (هم) به کار گرفتند

جَاهَدَاكَ لِتُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِۦ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا ۚ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ

تا چیزی را که هیچ اطلاعی به (حق بودن) آن نداری، شریك من کنی، از آنان اطاعت نکن. بازگشت شما فقط به سوی من است. آنگاه

فَأُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ۝٨ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّٰلِحَٰتِ لَنُدْخِلَنَّهُمْ

شما را از کارهایتان آگاه خواهم کرد. ۸ و قطعاً کسانی را که ایمان آوردند و کارهای شایسته کردند، در زمره‌ی شایستگان وارد

فِي الصَّٰلِحِينَ ۝٩ وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ ءَامَنَّا بِاللَّهِ فَإِذَا أُوذِيَ فِي اللَّهِ جَعَلَ

خواهیم کرد. ۹ برخی از مردم می‌گویند: «به خدا ایمان آوردیم.» پس از آن، هنگامی که به سبب (پیروی از دین) خدا، شکنجه و آزار ج

فِتْنَةَ النَّاسِ كَعَذَابِ اللَّهِ ۖ وَلَئِن جَاءَ نَصْرٌ مِّن رَّبِّكَ لَيَقُولُنَّ إِنَّا كُنَّا مَعَكُمْ

ببینند، آزار مردم (کافر) را مانند عذاب خدا می‌شمرند (و از دینش بازمی‌گردند)؛ و اگر از جانب پروردگارت، یاری و پیروزی‌ای فرا رسد،

أَوَلَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِمَا فِي صُدُورِ الْعَٰلَمِينَ ۝١٠ وَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا

بی‌شک می‌گویند: «ما با شما هستیم.» آیا خدا از آنچه در سینه‌های جهانیان می‌گذرد، آگاه‌تر نیست؟ ۱۰ (آری،) بی‌گمان خدا مؤمنان (حقیقی)

وَلَيَعْلَمَنَّ الْمُنَٰفِقِينَ ۝١١ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّبِعُوا سَبِيلَنَا

را مشخص می‌کند و حتماً منافقان را معلوم خواهد کرد. ۱۱ کافران به مؤمنان گفتند: «از راه ما پیروی کنید، و (اگر قیامتی بود و گنه‌کار

وَلْنَحْمِلْ خَطَايَٰكُمْ ۚ وَمَا هُم بِحَٰمِلِينَ مِنْ خَطَايَٰهُم مِّن شَيْءٍ ۖ إِنَّهُمْ

محسوب شدید،) ما گناهان‌تان را به دوش می‌کشیم.»؛ در حالی که ذرّه‌ای از گناهان آنان را به دوش نخواهند کشید. آنان قطعاً

لَكَٰذِبُونَ ۝١٢ وَلَيَحْمِلُنَّ أَثْقَالَهُمْ وَأَثْقَالًا مَّعَ أَثْقَالِهِمْ ۖ وَلَيُسْـَٔلُنَّ

دروغ می‌گویند. ۱۲ (آری،) بی‌شک بار سنگین (گناهان) خود را به دوش می‌کشند و بارهای سنگین دیگری را همراه بارهای سنگین خود

يَوْمَ الْقِيَٰمَةِ عَمَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ ۝١٣ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِۦ فَلَبِثَ

(به دوش خواهند کشید)، و بی‌گمان در روز قیامت در باره‌ی نسبت دروغی که همواره می‌دادند، سؤال خواهند شد. ۱۳ به‌راستی نوح را

فِيهِمْ أَلْفَ سَنَةٍ إِلَّا خَمْسِينَ عَامًا ۚ فَأَخَذَهُمُ الطُّوفَانُ وَهُمْ ظَٰلِمُونَ ۝١٤

نزد قومش فرستادیم و او نهصد و پنجاه سال در میان قومش به سر برد؛ (ولی) سرانجام، در حالی که ستم‌کار بودند، توفان آنان را فراگرفت. ۱۴

فَأَنجَيْنَٰهُ وَأَصْحَٰبَ ٱلسَّفِينَةِ وَجَعَلْنَٰهَآ ءَايَةً لِّلْعَٰلَمِينَ ﴿١٥﴾ وَإِبْرَٰهِيمَ إِذْ

آنگاه او و کسانی را که در کشتی بودند، نجات دادیم و آن (واقعه) را نشانه‌ای (بزرگ) برای جهانیان قرار دادیم. ۱۵ و

قَالَ لِقَوْمِهِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ وَٱتَّقُوهُ ۖ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ

ابراهیم را (یاد کن)؛ آن‌گاه که به قومش گفت: «الله را بپرستید و خود را از (خشم) او حفظ کنید. اگر بدانید،

﴿١٦﴾ إِنَّمَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ أَوْثَٰنًا وَتَخْلُقُونَ إِفْكًا ۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ

این برایتان بهتر است؛ ۱۶ شما، به جای خدا، فقط بت‌هایی را می‌پرستید و دروغی به هم می‌بافید. کسانی که شما آن‌ها

تَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ لَكُمْ رِزْقًا فَٱبْتَغُوا۟ عِندَ ٱللَّهِ ٱلرِّزْقَ

را به جای خدا می‌پرستید، نمی‌توانند روزی (کوچکی) برای شما بیاورند. بنابراین، رزق و روزی را نزد خدا بجویید و او را

وَٱعْبُدُوهُ وَٱشْكُرُوا۟ لَهُۥٓ ۖ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿١٧﴾ وَإِن تُكَذِّبُوا۟ فَقَدْ

بپرستید و او را شکر کنید؛ (زیرا) تنها به پیشگاه او بازگردانده خواهید شد؛ ۱۷ و اگر (مرا) دروغگو می‌شمرید، بی‌شک

كَذَّبَ أُمَمٌ مِّن قَبْلِكُمْ ۖ وَمَا عَلَى ٱلرَّسُولِ إِلَّا ٱلْبَلَٰغُ ٱلْمُبِينُ ﴿١٨﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا۟

پیش از شما (نیز) امت‌هایی (پیامبران‌شان را) دروغگو شمردند، و پیامبر وظیفه‌ای جز رساندن آشکار (پیام الهی) ندارد.»

كَيْفَ يُبْدِئُ ٱللَّهُ ٱلْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥٓ ۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٌ ﴿١٩﴾ قُلْ

۱۸ آیا توجه نمی‌کنند که چگونه خدا آفرینش را آغاز کرد، و (در قیامت،) دوباره آن را تکرار خواهد کرد؟ به‌راستی این

سِيرُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ فَٱنظُرُوا۟ كَيْفَ بَدَأَ ٱلْخَلْقَ ثُمَّ ٱللَّهُ يُنشِئُ ٱلنَّشْأَةَ ٱلْءَاخِرَةَ ۚ

(کار) برای خدا آسان است. ۱۹ بگو: در زمین سیر و سیاحت کنید و بدین‌وسیله بنگرید که چگونه خدا آفرینش را آغاز کرده

إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٠﴾ يُعَذِّبُ مَن يَشَآءُ وَيَرْحَمُ مَن يَشَآءُ ۖ

است. پس از آن، خدا آفرینش آخرت را پدید می‌آورد؛ زیرا خدا بر هر کاری تواناست. ۲۰ هر که رابخواهد، عذاب می‌کند و

وَإِلَيْهِ تُقْلَبُونَ ﴿٢١﴾ وَمَآ أَنتُم بِمُعْجِزِينَ فِى ٱلْأَرْضِ وَلَا فِى ٱلسَّمَآءِ ۖ وَمَا لَكُم

به هر کس که بخواهد، رحم می‌کند. (آری،) تنها به سوی او بازگردانده خواهید شد. ۲۱ و شما نه در زمین و نه در آسمان

مِّن دُونِ ٱللَّهِ مِن وَلِىٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٢٢﴾ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ

نمی‌توانید (از دست خدا) بگریزید و غیر از خدا هیچ سرپرست و یاوری ندارید. ۲۲ و کسانی که آیات و نشانه‌های خدا و

وَلِقَآئِهِۦٓ أُو۟لَٰٓئِكَ يَئِسُوا۟ مِن رَّحْمَتِى وَأُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢٣﴾

روبه‌رو شدن با او را انکار کنند، از رحمت من نومید شده‌اند، و ایشان عذابی دردناک خواهند داشت. ۲۳

فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِۦٓ إِلَّآ أَن قَالُوا۟ ٱقْتُلُوهُ أَوْ حَرِّقُوهُ فَأَنجَىٰهُ
پس از آن(همه اندرز)، پاسخ قوم او تنها این سخن بود:«او را بکشید یا بسوزانید.» پس (او را در آتش‌افکندند؛ ولی)
ٱللَّهُ مِنَ ٱلنَّارِ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٢٤﴾ وَقَالَ إِنَّمَا
خدا او را از آتش نجات داد. به‌راستی در این (ماجرا)، نشانه‌هایی برای افراد باایمان وجود دارد. ۲۴ (ابراهیم) گفت:
ٱتَّخَذْتُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ أَوْثَٰنًا مَّوَدَّةَ بَيْنِكُمْ فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا ثُمَّ يَوْمَ
«شما، به جای خدا، فقط بت‌هایی را انتخاب کرده‌اید تا (به‌وسیله‌ی آنها)، در زندگی دنیایی (خود)، دوستی برقرار کنید؛
ٱلْقِيَٰمَةِ يَكْفُرُ بَعْضُكُم بِبَعْضٍ وَيَلْعَنُ بَعْضُكُم بَعْضًا وَمَأْوَىٰكُمُ
(ولی) پس از آن، در روز قیامت، برخی از شما، برخی دیگر را انکار و یکدیگر را لعنت می‌کنند، و جایگاه‌تان آتش
ٱلنَّارُ وَمَا لَكُم مِّن نَّٰصِرِينَ ﴿٢٥﴾ ۞ فَـَٔامَنَ لَهُۥ لُوطٌ ۘ وَقَالَ إِنِّى مُهَاجِرٌ ۝٤ ع
است و هیچ یاوری ندارید.» ۲۵ در پی آن(دعوت)، لوط او را تصدیق کرد و (ابراهیم) گفت: «من به سوی (سرزمین
إِلَىٰ رَبِّىٓ ۖ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٢٦﴾ وَوَهَبْنَا لَهُۥٓ إِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ
دیگری برای عبادت) پروردگارم هجرت می‌کنم. بی‌شک اوست که شکست‌ناپذیر و حکیم است.» ۲۶ (ما نیز) به او
وَجَعَلْنَا فِى ذُرِّيَّتِهِ ٱلنُّبُوَّةَ وَٱلْكِتَٰبَ وَءَاتَيْنَٰهُ أَجْرَهُۥ فِى ٱلدُّنْيَا
اسحاق و یعقوب را بخشیدیم و نبوّت و کتاب (آسمانی) را در نسل او قرار دادیم و پاداش‌اش را در دنیا به او دادیم،
وَإِنَّهُۥ فِى ٱلْءَاخِرَةِ لَمِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٢٧﴾ وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِۦٓ إِنَّكُمْ
و بی‌گمان (ابراهیم) در آخرت از شایستگان خواهد بود. ۲۷ لوط را (یاد کن!) هنگامی که به قومش
لَتَأْتُونَ ٱلْفَٰحِشَةَ مَا سَبَقَكُم بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِّنَ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٢٨﴾
گفت: «به‌راستی شما آن کار بسیار زشت را که پیش از شما هیچ‌یک از جهانیان نکرده است، انجام
أَئِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ ٱلرِّجَالَ وَتَقْطَعُونَ ٱلسَّبِيلَ وَتَأْتُونَ فِى نَادِيكُمُ ۖ
می‌دهید. ۲۸ آیا به‌راستی شما با مردان می‌آمیزید و راه (تداوم نسل انسان) را قطع می‌کنید و در
ٱلْمُنكَرَ ۖ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِۦٓ إِلَّآ أَن قَالُوا۟ ٱئْتِنَا بِعَذَابِ ٱللَّهِ إِن
محافل عمومی خود آن کار زشت را می‌کنید؟!» پس از آن، پاسخ قومش فقط این سخن بود: «اگر راست
كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿٢٩﴾ قَالَ رَبِّ ٱنصُرْنِى عَلَى ٱلْقَوْمِ ٱلْمُفْسِدِينَ ﴿٣٠﴾
می‌گویی، عذاب خدا را برایمان بیاور!» ۲۹ (لوط) گفت: «پروردگارا، مرا در برابر این مردم فسادگر یاری فرما.» ۳۰

وَلَمَّا جَآءَتْ رُسُلُنَآ إِبْرٰهِيمَ بِالْبُشْرٰى قَالُوٓا إِنَّا مُهْلِكُوٓا أَهْلِ هٰذِهِ
هنگامی که فرستادگان ما، آن بشارت را برای ابراهیم آوردند، گفتند: «ما اهالی این شهر را هلاک خواهیم کرد؛ زیرا
الْقَرْيَةِ إِنَّ أَهْلَهَا كَانُوا ظٰلِمِينَ ﴿٣١﴾ قَالَ إِنَّ فِيهَا لُوطًا قَالُوا نَحْنُ
اهالی آن، ستم‌کار هستند.» ۳۱ گفت: «لوط در آنجاست.» گفتند: «ما بهتر می‌دانیم چه کسانی در آنجا هستند. قطعاً او و
أَعْلَمُ بِمَن فِيهَا لَنُنَجِّيَنَّهُۥ وَأَهْلَهُۥٓ إِلَّا ٱمْرَأَتَهُۥ كَانَتْ مِنَ ٱلْغٰبِرِينَ
خانواده‌اش را نجات می‌دهیم؛ مگر زنش را که در زمره‌ی باقی‌ماندگان (در عذاب) خواهد بود.» ۳۲ هنگامی که پیام‌آوران ما
﴿٣٢﴾ وَلَمَّآ أَن جَآءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِيٓءَ بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا
نزد لوط آمدند، به سبب (احتمال بی‌شرمی قومش به) آنان ناراحت شد و به‌سبب آنان، بی‌تاب‌وتوان شد. گفتند: «نترس و
وَقَالُوا لَا تَخَفْ وَلَا تَحْزَنْ إِنَّا مُنَجُّوكَ وَأَهْلَكَ إِلَّا ٱمْرَأَتَكَ
اندوهگین مباش. ما تو و خانواده‌ات را نجات می‌دهیم؛ مگر زنت را که در زمره‌ی باقی‌ماندگانِ (در عذاب) خواهد ماند؛ ۳۳
كَانَتْ مِنَ ٱلْغٰبِرِينَ ﴿٣٣﴾ إِنَّا مُنزِلُونَ عَلَىٰٓ أَهْلِ هٰذِهِ ٱلْقَرْيَةِ رِجْزًا
ما به سبب نافرمانی اهالی این شهر، عذابی سخت از آسمان بر آنان خواهیم فرستاد.» ۳۴ به‌راستی برای افرادی که عقل خود
مِّنَ ٱلسَّمَآءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿٣٤﴾ وَلَقَد تَّرَكْنَا مِنْهَآ ءَايَةًۢ بَيِّنَةً
را به کار می‌گیرند، از آن (شهر)، نشانه‌ای آشکار به جای گذاشتیم. ۳۵ نزد (مردم شهر) مدین، یکی از خودشان (یعنی)
لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٣٥﴾ وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا فَقَالَ يٰقَوْمِ ٱعْبُدُوا
شعیب را (فرستادیم). پس (آنان را دعوت کرد و) گفت: «ای قوم من، الله را بپرستید و منتظر روز قیامت باشید و تبه‌کارانه
ٱللَّهَ وَٱرْجُوا ٱلْيَوْمَ ٱلْءَاخِرَ وَلَا تَعْثَوْا فِى ٱلْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٣٦﴾
در زمین فساد نکنید.» ۳۶ پس از آن (دعوت)، او را دروغگو شمردند، و در نتیجه، زمین‌لرزه‌ی شدید، آنان را فرا گرفت،
فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَتْهُمُ ٱلرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِى دَارِهِمْ جٰثِمِينَ ﴿٣٧﴾
و در نتیجه، در خانه‌های خویش، خشک و بی‌جان بر زمین افتادند. ۳۷ و (همچنین قوم) عاد و ثمود را
وَعَادًا وَثَمُودَا۟ وَقَد تَّبَيَّنَ لَكُم مِّن مَّسٰكِنِهِمْ وَزَيَّنَ
(هلاک کردیم)، و خانه‌های (ویران‌شده‌ی) آنان به‌یقین برایتان نمایان است، و شیطان، کارهایشان را در نظرشان زیبا
لَهُمُ ٱلشَّيْطٰنُ أَعْمٰلَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ ٱلسَّبِيلِ وَكَانُوا مُسْتَبْصِرِينَ ﴿٣٨﴾
جلوه داد، و در نتیجه، آنان را از راه (خدا) بازداشت؛ در حالی که (پیش از آن‌که گمراه شوند،) بینا بودند. ۳۸

وَقَارُونَ وَفِرْعَوْنَ وَهَامَٰنَ ۖ وَلَقَدْ جَاءَهُم مُّوسَىٰ بِالْبَيِّنَاتِ

و قارون و فرعون و هامان را (هلاك كرديم)، و به‌راستى موسى با دلايل آشكار نزد آنان آمد؛ (ولى) پس از آن، در آن

فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانُوا سَابِقِينَ ۖ ﴿٣٩﴾ فَكُلًّا أَخَذْنَا

سرزمين تكبّر ورزيدند، و (البتّه) نتوانستند (از عذاب خدا) بگريزند. ۳۹ پس (سرانجام) هر يك را به كيفر گناهش مجازات

بِذَنبِهِ ۖ فَمِنْهُم مَّنْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِ حَاصِبًا وَمِنْهُم مَّنْ أَخَذَتْهُ الصَّيْحَةُ

كرديم؛ بدين‌صورت كه برخى از آنان، كسانى بودند كه به سوى ايشان توفانى از سنگ فرستاديم و بر آنان مسلط كرديم،

وَمِنْهُم مَّنْ خَسَفْنَا بِهِ الْأَرْضَ ۚ وَمِنْهُم مَّنْ أَغْرَقْنَا ۚ وَمَا كَانَ اللَّهُ

و بعضى از آنان، كسانى بودند كه عذاب بانگ (مرگبار)، آنان را فرا گرفت، و گروهى از آنان، كسانى بودند كه ايشان

لِيَظْلِمَهُمْ وَلَٰكِن كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٤٠﴾ مَثَلُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا

را در زمين فرو برديم، و عده‌اى از آنان، كسانى بودند كه ايشان را غرق كرديم؛ و (البته) خدا قصد نداشت به آنان ستم

مِن دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ كَمَثَلِ الْعَنكَبُوتِ اتَّخَذَتْ بَيْتًا ۖ وَإِنَّ

كند؛ بلكه خود بر خويشتن ستم مى‌كردند. ۴۰ وضعيت كسانى كه سرپرستانى غير از «الله» (براى خود) برگزيدند، مانند

أَوْهَنَ الْبُيُوتِ لَبَيْتُ الْعَنكَبُوتِ ۖ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾ إِنَّ

وضعيت عنكبوت است كه خانه‌اى انتخاب كرده است؛ در حالى كه بى‌شك سست‌ترين خانه‌ها، خانه‌ى عنكبوت است.

اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يَدْعُونَ مِن دُونِهِ مِن شَيْءٍ ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٤٢﴾

اگر مى‌دانستند(، جز «الله» را به خدايى نمى‌گرفتند). ۴۱ خداوند از آنچه به جاى او مى‌پرستند، آگاه است، و اوست كه

وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ ۖ وَمَا يَعْقِلُهَا إِلَّا الْعَالِمُونَ ﴿٤٣﴾

شكست‌ناپذير و حكيم است. ۴۲ (آرى،) اين حقايق را براى مردم بيان مى‌كنيم، و تنها افراد دانا آن را مى‌فهمند. ۴۳

خَلَقَ اللَّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ

خداوند، آسمان‌ها و زمين را هدفمند آفريد، به‌راستى در اين (آيت)، نشانه‌اى براى مؤمنان وجود دارد.

﴿٤٤﴾ اتْلُ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ ۖ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ

۴۴ آنچه به تو وحى شده، يعنى اين كتاب (مقدّس)، را تلاوت كن و نماز را كامل و بى‌نقص به جاى آور؛ زيرا نماز، (انسان را)

عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنكَرِ ۗ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ ۗ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ ﴿٤٥﴾

از كارهاى ناپسند و زشت باز مى‌دارد، و البته ياد خدا، (اثر بسيار) بزرگ‌تر (نماز) است، و خدا از كارهايتان آگاه است. ۴۵